

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2010. év február hó 16. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A közokirattal visszaélés vétsége és más bűncselekmény miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a Veszprém Megyei Főügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva, a Tapolcai Városi Bíróság 2.B.371/2008/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárásban a védő díjaként felmerült 7.500 (hétezer-ötszáz) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye. Sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult ebben az ügyben újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s:

A Tapolcai Városi Bíróság a 2009. január 8-án kihirdetett és perorvoslatok hiányában ugyanezen a napon jogerőre emelkedett 2.B.371/2008/5. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondotta ki 4 rb a Btk. 277. §-ának (1) bekezdése szerinti közokirattal visszaélés vétségében és a Btk. 313/C. § (7) bekezdésének a) pontja szerinti készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés vétségében, és e cselekmények miatt 2 évre próbára bocsátotta. Kötelezte az állam javára 11.034 Ft bűnügyi költség megfizetésére.

A jogerős ítélettel megállapított tényállás lényege szerint a terhelt az általános iskola 8 osztályát végezte el. Alkalmi munkából él, havonta 50.000-100.000 Ft jövedelemmel rendelkezik. Nős, négy kiskorú gyermekét tartja el. Vagyona egy használt személygépkocsi. Büntetett előéletű. 1995. és 1997 között három alkalommal volt büntetve vagyon elleni bűncselekmény miatt. Ezt

követően előbb 1998-ban jogerőre emelkedett ítéletével a Tapolcai Városi Bíróság, majd 2000-ben jogerőre emelkedett ítéletével a Sárvári Városi Bíróság orgazdaság vétsége, illetve társtettesként elkövetett garázdaság vétsége miatt egyaránt pénzbüntetésre ítélte.

A terhelt 2008. május 1-jén 11 óra körül T., a K-i úton lévő benzinkút Shop részében tartózkodott. Ugyanide ment be autóvezetést tanuló sértett az oktatóval és egy tanuló-társával. Miután vásároltak, a sértett a pénztárcáját az általa használt asztalon felejtette, majd az üzletből kiment.

Ezt követően a terhelt az asztalhoz lépett, s onnan eltulajdonította a sértett 500 Ft értékű pénztárcáját, amelyben 15.300 Ft készpénz, 2 db, összesen 2.500 Ft értékű ékszer, valamint a sértett személyi igazolványa, lakcímkártyája, adó és tb. kártyája, illetve még egy OTP bankkártya volt.

Ezt követően a terhelt a helyszínről eltávozott. Néhány perc múlva a sértett visszatért, azonban pénztárcáját már nem találta meg.

A terhelt cselekményével a sértettnek 18.300 Ft kárt okozott, amelyet - a tárgyaláson 25.000 Ft-ot kifizetve - a sértettnek megtérített.

E jogerős határozat ellen a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján anyagi jogszabálysértés miatt Bf.2040/2009/1-1. számon a Veszprém Megyei Főügyészség nyújtott be a terhelt javára felülvizsgálati indítványt, nevezettnek a 4 rb. közokirattal visszaélés vétségének és a készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés vétségének vádja alól bűncselekmény hiányában felmentése érdekében.

Az indítványban kifejtett jogi álláspont szerint sem a vádirati, sem az ítéleti tényállás nem rögzít olyan tényt, amely arra utalna, hogy a terhelt a közokiratok és a bankkártya elvételén túl azokat a „megszerzés” a Legfelsőbb Bíróság 1/2009. Büntető Jogegységi Határozatában foglalt értelmezésének megfelelően, visszaélésszerűen meg is szerezte volna.

Ennek hiányában viszont sem a 4 rb. a Btk. 277. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő közokirattal visszaélés vétségének, sem a Btk. 313/C. § (7) bekezdés a) pontjában foglalt - megszerzéssel elkövetett - készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés vétségének törvényi tényállása nem valósult meg, miután sem a sértett tulajdonát képező közokiratok, sem a bankkártya vonatkozásában a jogtalan megszerzés ténye nem nyert bizonyítást. Ekként a terhelt bűnösségének megállapítására anyagi jogszabálysértéssel került sor.

A Legfőbb Ügyészség BF.2470/2009. számú átiratában a megyei főügyészség indítványát, a felmentésnek a Be. szerinti jogcímét megjelölve - továbbá indítványozva, hogy a Legfelsőbb Bíróság állapítsa meg azt is, az eljárás során felmerült bűnügyi költséget a Be.339.§-ának (1) bekezdése alapján az állam viseli - fenntartotta.

A nyilvános ülésen a legfőbb ügyész képviselője átiratukkal egyezően nyilatkozott. Az indítványhoz a védő is csatlakozott.

A Legfelsőbb Bíróság a támadott határozatot egyrészt a felülvizsgálati indítványban foglalt, a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontja szerinti okból, másrészt - hivatalból (Be. 423. §-ának (5) bekezdése) - a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja szerinti abszolút eljárásjogi felülvizsgálati okok tekintetében vizsgálta felül.

Ennek során a Veszprém Megyei Főügyészség, illetve a Legfőbb Ügyészség jogi álláspontját nem osztotta.

A Btk. 277. § (1) szerint a közokirattal visszaélés vétségét az követi el „Aki olyan közokiratot, amely nem vagy nem kizárólag a sajátja, mástól, ennek beleegyezése nélkül, jogtalanul megszerez, vagy azt megsemmisíti, megrongálja vagy eltitkolja”.

A Btk. 313/C. § (7) bekezdés a) pontja pedig akként rendelkezik, hogy „Aki olyan készpénz-helyettesítő fizetési eszközt, amely nem vagy nem kizárólag a sajátja, mástól, ennek beleegyezése nélkül, jogtalanul megszerez, vétséget követ el”.

A Tapolcai Városi Bíróság - a Be. rendelkezései szerint csak rövidítetten indokolt - ítéletében mindenben az anyagi jogszabályok helyes értelmezésével állapította meg a 4 rb. közokirattal visszaélés vétségében, továbbá készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel való visszaélés vétségében a terhelt bűnösségét.

A közokirattal visszaélés vétségének törvényi tényállási elemét képező „megszerzés” elkövetési fordulat értelmezésével kapcsolatban a Legfelsőbb Bíróság 1/2009. számú Büntető Jogegységi Határozatának 1. pontja az alábbiak szerint rendelkezik:

A Btk. 277. §-ának (1) bekezdésében meghatározott okirattal visszaélés vétségének „megszerzés” elkövetési fordulata nem azonos a Btk. 316. §-ának (1) bekezdésében írt „elvétel” elkövetési magatartással. A „megszerzés” megvalósulásához viszonylag hosszabb ideig tartó, visszaélésszerű, a közokiratok iránti bizalom megingatására alkalmas birtoklás szükséges. Pusztán arra tekintettel, hogy a tetten ért tolvaj az idegen dologgal együtt - rövid időre - okiratot is magához vett, a lopás bűncselekményének (Btk. 316. § (1) bekezdés) kísérletével halmazatban az okirattal

visszaélés vétségének (Btk. 277. § (1) bekezdés) - eshetőleges szándékú megszerzéssel elkövetett - kísérlete nem állapítható meg.

A jogegységi határozat indokolása nem hagy kétséget afelől, hogy a közokirattal visszaélés elkövetési magatartását alkotó „megszerzéshez” az is szükséges, hogy az eshetőleges szándékkal elvett közokiratot az elkövető viszonylag tartósan birtokolja. Amennyiben az elkövető a lopott tárcával, ruhadarabbal, táskával stb. együtt az abban szokásosan elhelyezett közokiratokat - akár meggyőződve azokról, akár nem - is elveszi, majd a közokirat birtoklásával rövid időn belül a sértetthez történő visszajuttatást lehetővé tevő módon felhagy, a megszerzésre irányuló eshetőleges szándék nem állapítható meg.

Elkerülte az indítványozó figyelmét, hogy az irányadó tényállásból nem derül ki olyan tény, miszerint a terhelt egyáltalán felhagyott volna a sértettől eshetőleges szándékkal elvett okiratok, illetve bankkártya birtoklásával, azoknak a sértetthez való visszajuttatását akár csak elvben is lehetővé tette volna. Azok közül egy sem került feltalálásra. Nincs tehát olyan tény, ami az okiratok, illetőleg a bankkártya feletti viszonylag tartós birtoklására irányuló szándék meglétét kétségesse tenné.

A jogegységi határozatban foglaltakra figyelemmel is egyértelmű, hogy az adott törvényi tényállás megvalósulásához a kérdéses okirattal történő további rendelkezés - a megsemmisítést kivéve, amely másik törvényi fordulata a cselekménynek - nem szükséges. Ellenkezőleg, amennyiben valaki, a közokirattal visszaéléssel megszerzett közokiratot - avagy a megszerzett bankkártyát - ténylegesen felhasználja, akkor már más, súlyosabb bűncselekményt valósíthat meg (Btk. 274. §-a, illetőleg 313/C. § (1)-(6) bekezdése.

Nem követhető tehát az a felfogás, amely a jogegységi határozatban foglaltak olyan irányú kiterjesztését tartja szükségesnek, miszerint a közokirattal visszaélés vétsége - és hasonlóan a bankkártyával visszaélés vétsége - csak akkor állapítható meg, ha felderítést nyer, hogy a helyszínen nem hagyott kérdéses okiratnak, illetőleg bankkártyának ténylegesen mi lett a későbbi sorsa.

A Legfelsőbb Bíróság az ügyben nem észlelt abszolút eljárási szabálysértést /Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja, Be. 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja és II-IV. pontja/ sem.

A fentiekből következően a felülvizsgálati indítványt alaptalannak találta, ezért a támadott határozatot a Be.426. §-ának megfelelően hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezést a Be.3.§-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatának lehetőségét pedig a Be.416.§ (4) bekezdésének b) pontja zárja ki. Az ismételt felülvizsgálati indítvány tilalmáról a Be. 418. §-ának (3) és 421. §-ának (3) bekezdése rendelkezik.

A Legfelsőbb Bíróság határozata a Be. 420. §-ának (1) bekezdésén alapul.

Budapest, 2010. február 16.

Dr. Édes Tamás s.k. a tanács elnöke, Dr. Szabó Péter s.k. előadó bíró, Dr. Horváth Ibolya s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírósági ügyintéző
MGy